

Цікаві завдання для уроку « Навчання грамоти»
(післябукварний період) та «Українська мова 2 клас»

Розділ 2. Для чого людям потрібна писемність? Мова усна і писемна

3. Розглянь малюнки. Що на них зображено?



Люба бабуся!
Дуже скучив за тобою. Скоро приїду на канікули. До зустрічі.
Твій онук Василько.

Де бабуся бачить і чує внука, а де - ні? Коли хлопчику достатньо вимовити слова, а коли їх треба написати?

Прочитай лист онука до бабусі. Спиши його за правилами.

У листі є слово **канікули**. «Канікулою» раніше називали зірку Сиріус. Вона з'являлася в найспекотнішу пору року – у липні. Тоді оголошували перерву в заняттях. Тому цю пору називали канікулами. Із часом канікулами стали називати будь – яку перерву в навчанні.

Розкажи, коли у людей є потреба писати й читати.

4. Прочитай. Визнач, який із двох текстів передає розмову.

1. - Із чого роблять скоринку на хлібі?

- Із борошна.

- А як її на хліб натягують?

2. Тим, хто йде цими дорогами, - буде добре. А хто прямо піде – буде ситий, але й буде битий.

Запиши розмову дитини з мамою.

Чому другий текст не можна назвати розмовою? Де його записано?

Наше мовлення може бути **усним і писемним**. Усне мовлення – це розмова людей, які бачать і чують один одного. Письмо потрібне людям, коли вони не бачать і не чують одне одного.

Алфавіт

5. Ти знаєш, що звуки на письмі позначаються буквами. Прочитай абетку. Правильно називай «ім'я» кожної букви.

Слово **абетка** виникло від сучасних назв перших двох українських букв : «А» і «Бе». Слово **азбука** – від давніх назв цих букв «Аз» і «Буки». Слово ж **алфавіт** виникло від двох перших грецьких букв «Альфа» і «Віта»

Запиши слова за алфавітом.

Миша, ельф, чай, батько, йорж, сало, юнак, дах, річка, ікло, шур, льон, їжак, яма, жаба, східна, урок, шпак, зяблик, гудзик, очі, гість.

Спробуй сам дібрати слова на букви, що залишилися. На які букви не можна дібрати жодного слова? Поясни чому.

6. Запиши прізвища у тій послідовності, як вони йдуть у класному журналі. Бурлака, Ворона, Аврааменко, Білик, Антонюк, Василенко.

Порівняй свою роботу з роботою сусіда по парті. Якщо є розбіжності, з'ясуйте, хто правий.

Щоб правильно розташувати слова за алфавітом, треба брати до уваги перші букви. Якщо ж вони однакові, то порівнюють другі, навіть треті букви: які з них стоять в алфавіті раніше.

7. Дівчинка розташувала імена своїх друзів за алфавітом. Перевір, чи правильно вона це зробила.

Антось, Даринка, Лесьа, Миколка, Тетьанка.

Чи немає в записі дівчинки помилок? Чому вона помилилася?

А ти знаєш, як позначаються звуки на письмі? Умієш це робити? Перевір себе.

Розділ 3. Чи вмієш ти позначати звуки буквами?

Позначення голосних звуків буквами

8. Прочитай

[дружба в робот'і пом'ічниц'а]

Познач звуки прислів'я буквами.

Обведи букви, які позначають звук [а]. Чому вони різні?

9. Прочитай слова:

луки – люди, лев – ллє, лист – літо, лось – льон.

Підкресли однією рисою букви голосних які вказують на твердість попереднього приголосного. Ті ж , що вказують на м'якість приголосного – двома.

Чи залежить позначення звука [o] від того, після твердого чи м'якого приголосного він стоїть?.

10. Заміни виділені звуки буквами. Прислів'я запиши.

1. М[у]дрим н[і]хто не вродивс[а], а навчивс[а]. 2. Роз[у]м – скарб л[у]дини.

Поясни, чому той самий звук може позначатися різними буквами.

Позначення твердості – м'якості приголосних звуків на письмі.

11. Прочитай.

В теплі подались краї
Гуси, чаплі, солов'ї,
Журавель, зозуля, шпак,
Трясогузка, стриж і грак,
Жайворонок польовий,
Конопляночка – співачка,
Лебідь, ластівка і качка.

І. Величко

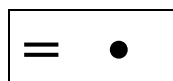
Які ще птахи восени відлітають у вирій, а весною повертаються у рідні краї?
Які з птахів залишаються зимувати?

Випиши з вірша слова – назви птахів, де є м'які приголосні. Підкресли букви, які позначають їхню м'якість.

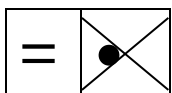
12. Прочитай слова.

[опен'ки], [вишн'а], [к'інец'], [л'убов], [дз'об], [орл'ата], [низ'кий],
[с'огодн'і], [г'іл':а], [л'ул'ка], [коник], [знан':а].

Запиши їх буквами в такі дві групи:



Я, Ю, Є, Ї



Ь

Які слова тобі довелося записати в обидві групи? Чому? Яке слово залишилося?

Знайди слова, де один приголосний звук позначається двома буквами.

13.Прочитай речення.

Виграє на сонці ставок. Біля ставка високі гіллясті верби.
Перевір, чи правильно списав їх один із учнів.

Виграє на сонці ставок. Біля ставка високі гіллясті верби.

Нагадай хлопчику правило, яке він забув.

Виправ помилки й спиши речення за правилами.

14. Запиши буквами слова:

[багат': а], [вуг'іл':а], [нас/ін.' :а], [г'іл': а], [з'іл':а], [жит':а].

15. Прочитай.

У [зарост'ах] диких [мал'в] стояла [мален'ка] хатинка. У ній жила [лисиц'а]. Звали її [мал'в'іна]. Вона [л'убила] [шчодн'а] ходити на гостини. (В. Чухліб).

Запиши початок казки. Заміни звукові записи буквеними.

16.Прочитай.

Василько витягнув старий черевик. Оце так рибалки! Був теплий літній день. А Михасьо – жабу. Хлопчики прийшли на річку ловити рибу.



Поміняй речення місцями й запиши розповідь правильно. Пам'ятай про розділові знаки!

Знайди в тексті слова з м'якими приголосними. Поясни, чому їхня м'якість позначена по-різному

Позначення на письмі звука [й']

17. Прочитай українські прислів'я.

1. Вовків боятися, то в ліс не ходити. 2. Знає кішка, чиє м'ясо з'їла. 3. Шукай діла, як хліба.

Підкресли слова, що містять звук [й'].

Тетянка знайшла лише одне слово – **шукай**. Але однокласники з нею не погодилися. А ти?

Доведи, що в тексті є інші слова зі звуком [й'].

Як ти вважаєш, чому дівчинка не побачила ці слова? У які букви «сховався» звук [й'].

Спиши прислів'я, яке тобі сподобалося. Обведи букви, за допомогою яких позначається звук [й'].

18. Запиши текст. Заміни звукові записи на буквені.

Настали канікули. А [й'а] сиджу вдома. [л': е] дощ. [гул'ати] мама не [пускай'е]. Що тут робити?

Обміняйтеся зошитом з сусідом по парті й перевірте одне одного. Чи правильно ви позначили м'якість приголосних і звук [й'].

19. Виправ помилки в диктанті учня

Настала повінь. Річка орлик розлилася. Вода досамої хати дібралася.

Чому хлопчик деякі слова написав неправильно? Про що він забув?

<p>Орфограма – місце у слові, яке не можна написати тільки за вимовою: треба знати правило.</p>
--

Які орфограми ти знаєш? Чи всі слова з орфограммами вмієш писати грамотно? Перевір себе.

<https://vseosvita.ua/library/tsikavi-zavdanna-dlia-uroku-ukrainskoi-movy-1-2-klas-nushchastyna-2-911711.html>